

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

Termenul juridic „răspundere părintească” – denumit în Irlanda „tutelă” – se referă la deținerea tuturor drepturilor și obligațiilor referitoare la un copil care au fost acordate în temeiul legii sau de către instanță sau în virtutea unui acord juridic. Titularul răspunderii părintești deține drepturi de custodie și de vizită, printre altele referitoare la bunăstarea copilului.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

În general, părinții căsătoriți ai unui copil dețin în comun răspunderea părintească asupra copilului lor. În cazul în care părinții nu sunt căsătoriți, mama este titularul general al răspunderii părintești, însă tatăl natural poate fi numit tutore prin acord între părinți sau de către instanță.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

Da. Administrația Serviciilor Sanitare (*Health Service Executive*), prin intermediul Departamentului pentru copii și familie, TUSLA, poate solicita instanței districtuale să dispună ordinele de plasare necesare pentru copiii cu vârsta sub optsprezece ani. În situații excepționale, instanța poate numi un tutore care să exercite funcțiile aferente răspunderii părintești în cazul în care un părinte nu poate sau nu dorește să facă acest lucru. Un tutore testamentar poate fi numit în urma decesului unui părinte în cazul în care acesta a fost desemnat în virtutea unui testament sau al unui codicil sau poate fi numit de instanță. În absența unei astfel de desemnări, Administrația Serviciilor Sanitare (*Health Service Executive*), prin intermediul Departamentului pentru copii și familie, TUSLA, poate solicita instanței districtuale să dispună ordinele de plasare necesare pentru copiii cu vârsta sub optsprezece ani în cazul în care părinții unui copil sunt decedați sau incapabili să aibă grijă de copilul lor.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

În cazul în care părinții unui copil divorțează sau se despart, regimul de custodie și de vizită poate fi decis de comun acord de către părinți. În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord, aceștia pot apela la instanță, iar un judecător poate să emită ordine privind custodia sau regimul de vizită. În cazul în care ambii părinți sunt tutorii copilului, acest lucru nu este afectat de divorț sau de separare deși, în circumstanțe excepționale și numai atunci când bunăstarea copilului impune acest lucru, tutela unui tată nematrimonial poate să fie încetată de către instanță.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Părinții care încheie un acord privind răspunderea părintească au obligația să prezinte acest acord în fața instanței și să obțină un ordin care să reflecte acordul astfel încât acesta să devină obligatoriu din punct de vedere juridic. Instanța trebuie să se asigure că drepturile copilului sunt protejate în mod adecvat de acord și poate refuza să emită un ordin în cazul în care nu este convinsă că unul sau ambii părinți își îndeplinesc obligațiile care le revin față de copil. Un astfel de acord nu poate înceta statutul de tutore al niciunui dintre părinți.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Persoanele fizice pot recurge la metode extrajudiciare de soluționare a conflictelor, precum medierea sau consilierea.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Judecătorul poate decide cu privire la toate aspectele referitoare la bunăstarea copilului, inclusiv chestiuni legate de tutelă, custodie și vizită, fără a se limita la acestea. A se vedea, de asemenea, întrebările 4 și 5 de mai sus – tutela părinților căsătoriți sau a unei mame naturale nu poate fi încetată de către instanță, deși instanța poate impune condiții privind exercitarea de către o persoană a răspunderii sale părintești.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

Nu. În timp ce părintele care are custodia unică a unui copil are capacitatea de a decide cu privire la îngrijirea de zi cu zi și controlul copilului, părintele care nu deține custodia, dar care este tutorele copilului deține dreptul de a fi consultat cu privire la toate aspectele care afectează bunăstarea copilului, inclusiv unde ar trebui să fie educat copilul și unde ar trebui să locuiască acesta, fără a se limita la aceste chestiuni.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Custodia comună le este acordată părinților în lipsa unei ostilități profunde între părți și le permite acestora să ia decizii în comun referitoare la bunăstarea substanțială a copilului și cu privire la îngrijirea zilnică a acestuia. Aceasta nu înseamnă că fiecare părinte are dreptul la un timp egal cu copilul; mai degrabă, astfel se asigură faptul că ambii părinți au responsabilități și obligații corespunzătoare față de copil.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

În mod normal, părțile care doresc să depună o cerere privind răspunderea părintească fac acest lucru înaintea instanței districtuale; cu toate acestea, pentru anumite cereri auxiliare procedurilor matrimoniale, poate fi necesar să se depună o cerere înaintea instanței de circuit (*Circuit Court*) sau a Înaltei Curți (*High Court*). Înalta Curte are competență exclusivă în ceea ce privește chestiunile legate de răpirea de copii.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Da. Se poate iniția o acțiune în instanță *ex parte*, și anume fără a înștiința cealaltă parte, în cazul în care notificarea părâtului de către solicitant în modul obișnuit ar pune copilul în pericol.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Da. Asistența juridică se obține prin sistemul de asistență juridică în materie civilă. Acest sistem implică o evaluare a mijloacelor.

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Da. Este posibilă atacarea unei hotărâri a instanței de prim grad de jurisdicție, și anume instanța unde a fost inițiată procedura; cu toate acestea, de regulă nu este posibilă contestarea unei hotărâri pronunțate de nicio instanță de apel.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

Persoanele care urmăresc să pună în executare o hotărâre privind răspunderea părintească ar trebui să consulte regulamentele instanțelor sau instituției respective. Cu excepția cererilor *ex parte*, este necesară informarea părâtului cu privire la intenția dumneavoastră de a iniția orice procedură de executare a unei hotărâri judecătorești.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

A se vedea răspunsul la întrebarea 14.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în acest caz?

Înalta Curte, care are competența inițială și deplină.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

Actul din 2000 privind protecția copiilor (Convenția de la Haga) conferă forță juridică Convenției de la Haga din 1996 privind competența, dreptul aplicabil, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia răspunderii părintești și a măsurilor de protecție a copiilor, care se aplică în acest domeniu; în plus, Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (Regulamentul Bruxelles II bis) este aplicabil, de asemenea, în acest domeniu.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 12/04/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.